

Karel

-
- 02 | z knihovny: **Moře času – projekty knihovny na rok 2018**
03 | z knihovny: **Litoměřické knihovny za první republiky**
04 | rozhovor: **Osobnost knihovny Helena Učíková Lendacká**
05 | KRE-KNI, Kreativní knihovna: **Pošli to dál! Tichá pošta BookCrossingu**
06 | literární příloha: **Jan Zelenka, Klára Fialová**
09 | DOK, dokumentujeme: **Běsi a múzy – nový výtvarný a literární almanach**
12 | výtvarná příloha: **Aneta Bendáková – Fragmenty**

Moře času na...

...co chcete! Na odpočinek, na zába-vu, sport nebo vzdělání. Moře času na sebe, ale hlavně na ty druhé. Setkávání, společné sdílení zážitků, názorů a chcete-li: snů.

„Moře času na...“ s tímto sloganem jsme vstoupili do tohoto roku, a tomu jsme uzpůsobili i naši programovou nabídku: Ve spolupráci s Krokudy čtvrtmaratonem jsme připravili druhý díl běžeckého seriálu **Šťastný života běh**. Přestože ani muži nepřijdou zkrátka, tentokrát jsme mysleli především na běžkyně. Nezapomeňte sledovat náš program, začínáme už v dubnu!

Na jiném místě se v těchto novinách dočtete o výjimečném projektu **Bookstart**. Ti z vás, kteří se právě stali rodiči, by ho určitě neměli přehlédnout.

Vyložené mezigenerační charakter bude mít i letošní **muzejní noc**. Výtvarnice knihovny Eva Vopelková už má připravený koncept, který nabízí pěkný podvečer v knihovně, a to pro celou rodinu. V květnu si na nás určitě udělejte čas.

Poslední pozvánka je až na konec prázdnin. Ani letos nebude chybět už tradiční knihovna pod širým nebem v Parku Václava Havla. Stejně jako v loňském roce se projekt **Města čtou** přirozeně prolne s filmovým festivalem a běžeckou lahůdkou pro všechny generace Krokudy čtvrtmaratonem.

Ve výstavních prostorách naší knihovny vás pochoptitelně čekají nové expozice; osobně jsem velmi zvědavý na **České století v komiksu**, reprezentativní průřez dějinami ve výjimečném zpracování současných kreslířů.

A na závěr ještě dvě novinky z technické oblasti. V letošním roce nás čekají dvě zásadní události, které se bezprostředně dotknou provozu knihovny. Jednou je přechod na nový knihovní software KOHA a tou druhou kompletní rekonstrukce vzduchotechniky.

Přechod na KOHU proběhne za plného provozu a čtenáři by tuto změnu neměli ani zaznamenat; pokud všechno dopadne tak, jak plánujeme. Vlastně ano, měli by! Pomineme-li zjednodušení odborných knihovnických prací, nepřehlédnutelným plusem bude plynulejší odbavení na jednotlivých odděleních.

Zato rekonstrukce vzduchotechniky si vyžádá delší prázdninovou uzavírku knihovny. Ale nepředbíhejme událostem. Žádost o grant je zatím v jednání a vy, naši čtenáři, se výsledek dozvíte pochoptitelně jako první.

Přeji vám krásné jaro a těším se na setkání s vámi v knihovně.

Karel Tománek

Noviny Karel Hynek Mácha 1/2018

vydává Příspěvková organizace Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích
Mírové nám. 26
412 01 Litoměřice
E: info@knihovnalitomerice.cz
T: 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz

Editorka: Ivana Červinková
Redakce: Nikola Grzybowskiá, Anežka Grimová, Ivana Červinková, Alena Koudelková, Eva Vopelková, Karel Tománek, Jaroslav Balvín, Jakub Švácha
Grafická úprava: Eva Vopelková
Foto: archiv knihovny

Tisk Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.
Ústí nad Labem
ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR E 18798

104 151 návštěvníků knihovny

Litoměřickou knihovnu navštívilo za rok 2017 přes sto tisíc návštěvníků. Vás, čtenářů, stále přibývá! A máme dobrou zprávu: do knihovny si chodí půjčovat knihy 1259 dětí. V době elektronických médií, vzdělávacích programů na počítačích, ale i v době spousty organizovaných dobročinných aktivit, je to opravdu radost.

Přes tento počet čtenářů je zde dlouhodobá tendence, která je důkazem proměny životního stylu a přístupu k informacím. „Mám málo času na čtení“, ano, víme o tom. Je více médií, které musí každý z nás každodenně reflektovat. Je to trend celosvětový. Knihovny jej sdílí a pohlíží na něj jako na novou výzvu.

Naši letošní výzvou je nabídnout návštěvníkům „Moře času“.

red

Ještě ani neumí číst a už mají průkazku do knihovny!

S knížkou do života

Dětsí psychologové, logopedi i pedagogové se shodují na tom, že děti, se kterými se hodně povídá a čte se jim již od kojeneckého věku, dříve mluví, mají větší představivost a slovní zásobu, lépe komunikují.

V pozdějších letech lépe čtou a jsou z nich úspěšnější žáci a studenti. Takže pokud si rodiče s nejmenšími dětmi více povídají a čtou, připravují jim do života jednoznačně lepší start. V tom jim chce knihovna pomoci. Proto se připojila k projektu S knížkou do života – Bookstart.

Co je to Bookstart?

Mezinárodní projekt na podporu čtenářství u nejmladší generace. Probíhá již řadu let v téměř dvaceti zemích světa, takže naše obdoba čerpá z mnohaletých zkušeností.

Soustředí se na vzdělávací, citový, kulturní a kreativní rozvoj dítěte v rodině od jeho narození po nástup do školy. V českém prostředí budete tuto myšlenku potkávat pod logem a názvem „S knížkou do života.“

V první třídě pak pro děti v ČR navazuje úspěšný projekt Knižka pro prvňáčka. V naší knihovně také probíhá a zapojujeme do něho všechny ZŠ v Litoměřicích.

S knížkou do života v Litoměřicích

Letos poprvé oslovíme rodiče při slavnostním vítání občánků, kde jim předáme několik dárků. Mezi nimi knížku pro jejich dítětko i knížku pro ně, ve které najdou spoustu tipů na čtení a povídání, audioknihy k poslechu a samozřejmě pozvánku do knihovny. V knihovně je rádi seznámíme s prostředím (koutek pro nejmenší s hračkami, přebalovací pult) a ukážeme jim, kde knížky pro batolata hledat. Rádi rodičům s výběrem poradíme.

V naší knihovně je dále můžeme pozvat na pořady určené budoucím čtenářům: Znakování s batolátky, Dopoledne s říkankou a Pohádkování. Termíny těchto aktivit se rodiče dozví na našich webových, nebo facebookových stránkách. Těšíme se v knihovně na viděnou!

Alena Koudelková

Litoměřické knihovny za první republiky

Pátrání začíná (1. díl)

V Litoměřicích mělo své významné postavení během prvních let první republiky několik knihoven – rozsáhlá a věhlasná knihovna biskupská, knihovny řady škol (zvláště německého gymnasia) a významná knihovna městská.

K pátrání nás přivedly dvě drobné knihy světového a českého klasika – Oskara Wilda a Karla Čapka. Dokladující litoměřickou veřejnou českou knihovnu při české menšinové škole v Dlouhé ulici. Její pozice byla vzhledem k situaci v pohraničním městě typická. Připomeňme, že vznik Československé republiky byl na tomto území prosazen až v prosincových dnech roku 1918. Uvnitř dochovaných knih, a u jedné i na obálce, je nalepen štítek, jakési „ex libris“. Grafické zpracování štítků tematizuje Litoměřice jejich architektonickými dominantami.

Štítky jsou tištěné a my si představujeme, že snad prošly rukama litoměřického tiskaře Karla Pickerta, Němce demokratického smýšlení, nakladatele novin „Leitmeritzer Zeitung“, jejichž duch byl v současném měřítku demokratický. Vzhledem k pozdějším vyhozeným dějinným událostem si tohoto ducha udržely velmi dlouho. (Pro srovnání existující české noviny „Litoměřické listy“, byly již od počátku, od roku 1923, silně pravicové a vedle obrany národnostní projevovaly sympatie s fašismem a antisemitismem.)

Významné postavení měla v Litoměřicích městská knihovna – byla vzhledem k většinovému složení obyvatel města německá a jejím ředitelem byl od roku 1920 archivář a demokrat Ernst Horner.

Ernst Horner (1885-1961) byl vzděláním archivář z Vídne a zaujímal významné místo v osvětovém životě Rakouska, byl to člověk demokratického smýš-

lení. Žádal o československé občanství a účastnil se antifašistického odboje. Za války byl vězněn v koncentračním táboře a po propuštění odešel do jihu německého Augsburgu.

V době, kdy Ernst Horner působil v litoměřické knihovně, měla své prostory v domě na náměstí zvaném Kalich, neboli v domě „pod bání“. V roce 1930 našla knihovna prostory i s čítárnou v nově opravené staré radnici.

Veřejná knihovna už od dob první republiky zůstává na Mírovém náměstí. Ještě v roce 1946 sídlí knihovna v 2. patře staré radnice, v prostorách bývalé německé knihovny. Její status se však oficiálně od tohoto roku mění v knihovnu českou. Její základní fond tvoří především zkonfiskované knihy. V roce 1949 se knihovna přestěhovala do empírového domu na Mírovém náměstí s číslem popisným 26 a zde sídlí dosud.

ič

zdroj: Dějiny města Litoměřice. Sestavili Oldřich Kotyza, Jan Smetana a Jindřich Tomas. Vyd. 1. Litoměřice: Město Litoměřice, 1997. ISBN 80-238-4357-5. Záznam Státního okresního archivu v Litoměřicích, sídlo v Lovosicích: http://badatelna.eu/fond/72216

Znakování s batolátky

Znakování s batolátky je krásný a obohacující způsob, jak se domluvit s dítětkem, dokud ještě není schopné mluvit. Umožňujeme tím dítěti sdílet jeho svět, vyjádřit jeho potřeby i obavy.

Znakování vychází z přirozených gest, je velmi intuitivní, takže na něm není nic složitého. Vždyť kolik dětských říkanek a básniček je doprovázeno gesty!

Na workshopu v knihovně se dozvíte základní principy pro úspěšné znakování, kdy s dítětkem začít a hlavně jakými znaky. Sami si můžete zkusit a osvojit si jednotlivá gesta. To vše doprovázíme knížkami, říkadly a písničkami.

ag

Knihovna udělila další z titulů Osobnost knihovny. V prosinci roku 2017 jej získala

Helena Učíková Lendacká

Helena Učíková Lendacká pořádá v knihovně tvůrčí, vzdělávací a přátelská setkání. Po vzniku Spolku LiPen mají tato setkání také svou samostatnou platformu. Aktivní senioři se tak mohou sdružovat a navštěvovat Dopolední klub aktivního stáří, nebo Klub tvůrčí psaní.

Proč jsi se začala věnovat seniorům?
Měla jsem poslední rok mateřské dovolené a těšila se mezi dospělé lidi. Po těch několika letech strávených mezi malými dětmi, jsem asi toužila po úplném opaku, po moudrosti stáří. Přišlo mi, že se vše točí kolem dětí, co a jak je pro ně správné a co není, a lidé jakoby se o dost méně zajímali o své rodiče a prarodiče. Byl to jen můj pocit, ale třeba volnočasových aktivit pro seniory nebylo tolik jako kroužků pro děti. Tak mě napadlo takový kroužek „vytvořit“, nabídnout knihovně klub pro seniory.

Jaké byly začátky, když jsi přišla do knihovny s nápadem poprvé a jaké byly vlastně první měsíce pořádání aktivit?

Ze začátku šlo hlavně o trénování paměti, k tomu mám mnoho let hodně blízko, od dětství mě bavily hádanky a hlavolamy, a protože jsem učitelka cizích jazyků, paměť mě vždycky zajímala. Bez ní to nejde.
Oslovila jsem tedy Zorku Čuchalovou, zástupkyni ředitele, a jí se můj nápad líbil, protože o trénování paměti pro seniory zrovna uvažovala. Tak jsme si řekly, že to zkusím a uvidíme, jaký bude zájem a ohlas. A ono to vyšlo! Senioři přišli, aktivity je bavily a chodí jich čím dál víc. Setkáváme se každý týden už sedm let.

Jak se vaše činnost vyvíjí a proměňuje?
Nejdříve jsme hlavně trénovali paměť, postupně přibýly aktivity jako arteterapie, muzikoterapie. Hodně cvičíme: čínská zdravotní cvičení, jógu, cvičení v sedě a další pohybové aktivity. V loňském roce jsme zkusili stolní tenis, se kterým chceme určitě pokračovat. Chodíme na výlety a procházky, na výstavy a po památkách. Například během našich vlastivědných procházek jsme se předloni dostali k tématu německých sousedů, kteří před válkou žili v našem městě. Prostě na některých domech prosvítaly německé nápisy a nešlo si jich nepovšimnout. Bylo to téma natolik zajímavé a pro mnohé z nás neznámé, že vznikl projekt nazvaný Zapomenutí sousedé, pásmo

přednášek a procházek, které se věnovalo německým antifašistům na Litoměřicku. Projekt finančně podpořila Ústecká komunitní nadace. Přednášky vzbudily velký zájem, někdy jsme se skoro nevešli do sálu, kolik přišlo lidí. Proto jsme na toto pásmo vloni na podzim navázali výstavou spolku Antikomplex nazvanou Zmizelé Sudety. Jsem moc ráda, že výstava v Litoměřicích byla, a že na ni a na velmi zajímavou úvodní přednášku lidé přišli. V budoucnu na téma dále navážeme, máme příslibenou besedu se spisovatelkou Radkou Denemarkovou.

Co tě v poslední době v klubu překvapilo?
V poslední době mám velkou radost z malého hudebního uskupení, které spontánně vzniklo během pátečního klubu. Skupinka seniorů se začala učit hrát na foukací harmoniku. Nyní se setkávají i v jiné dny a velmi pilně tré-

cizí kultury zblízka, zevnitř, byla jsem na cestách samostatná a mohla tak poznávat svět naplno.

Kdy jsi vyjela na svou první cestu do zahraničí?
Jela jsem v osmnácti letech do Anglie na rok. Podobnou cestu můžu každému doporučit, hodně jsem poznala sama sebe a tak trochu se „otrkala“. Poprvé jsem do Anglie jela kvůli učení se jazyku a na zkušenou. Jela jsem tam před studiem na vysoké škole a pak ještě během studia. A po něm, už ani nevím kolikrát. V posledních letech tam jezdím pravidelně za svojí mladší sestrou, která v Británii žije. Kdysi jsem jezdila poznávat jinou kulturu, dnes už tam jezdím skoro jako domů. Vždy si tam koupím nějakou užasnou knihu nebo raději dvě až tři (smích).
Žila jsem také ve Francii a důvody byly podobné, naučit se pořádně francouzštinu, která byla a je můj koníčkem. V Paříži jsem strávila rok

Od té doby žijeme s manželem v Čechách, máme dvě užasně děti a cestujeme společně.

V tvém dvouoborovém studiu je ještě výtvarná výchova. Jak tě výtvarná tvorba obohacuje v každodennosti, a kdo jsou tví oblíbení umělci?
Studium výtvarné výchovy mě určité hodně obohatilo a vzpomínám na něj často, i na výstavy, které jsme navštívili společně se spolužáky a učiteli. Na výstavy chodím ráda dodnes, a nejsem sama, chodíme společně se seniory z našeho klubu.
A moji oblíbení umělci? Všechny je asi takhle nedokážu vyjmenovat. Není jeden nebo jedna nejoblíbenější. Spíš přicházel a odcházel v určitých obdobích. Jako studentka jsem velmi obdivovala Adrienu Šimotovou, blízký mi byl a je Vladimír Kokolia. Mám moc ráda Františka Skálu, ten mě vždycky rozesměje či dojde, nebo rovnou obojí najednou. Hodně mě před lety okouzila první výstava Hnízda her v Rudolfinu, chodila jsem tam několikrát týdně.
V Rudolfinu jsem si také poprvé vyzkoušela takzvanou galerijní animaci, prováděla jsem tehdy školní děti a vymýšlela pro ně doprovodné výtvarné aktivity, spolu s pracovními listy, k výstavě čínského malíře Čchiou Š'-chua. A to mi vlastně zůstalo, protože dnes také vymýšlím různé aktivity pro děti i dospělé, „animuji“, uvádím něco do pohybu.

Prozrad' nám na závěr a inspiřuj nás – jaký obraz nebo kniha tě v poslední době zaujaly?

V poslední době mě zaujala kniha Měj ráda sebe sama Dity Pepe a Barbary Baronové. Mám ráda prolínání: obrazu s hudbou, textu s obrazem, a tato kniha je užasnou kombinací obrazu a textu. Moji nejoblíbenější umělci jsou v současné době asi spisovatelé. Obdivuji Sofi Oksanen, líbí se mi Jan Fosse, Asko Sahlberg, čtu a mám ráda současné čínské autory, kteří u nás vycházejí. Z českých autorů by to byla Radka Denemarková, čekám na každou její novou knihu.

iČ

doporučujeme

Dita Pepe
a Barbara Baronová:
Měj ráda sama sebe
= Love yourself
(2014, Wo-men)

„Pokud bych měla zmínit někoho, kdo mě zaujal v nedávné době, tak by to byla Dita Pepe a Barbara Baronová s knihou (půjčenou v knihovně) Měj ráda sebe sama. Kniha vznikla podle výstavy Dity Pepe stejného názvu, jen je doplněná o literární text. A i když jsem samotnou výstavu neviděla, ta kniha byla opravdu silným zážitkem. Navíc se mi líbí i to propojení výtvarného (fotografického) umění a literatury.“

„Pošli to dál“

Tichá pošta BookCrossingu

Najít příběh znamená najít poklad. Možnost sdílení těchto šperků s ostatními nadšenci radost jen stupňuje. Právě na tomto principu „najdi, přečti, pošli dál“ funguje mezinárodní, u nás málo známý, projekt BookCrossing.

Najdete-li knihu s putovním štítkem na zadní straně obálky, na webových stránkách BookCrossing.com snadno zjistíte, kdo ji pustil do světa, jak dlouho už cestuje a kolika rukama již prošla. Po přečtení můžete zanechat vlastní komentář nebo poznámku a poslat ji zase dál.

Literární Geocaching

Je to vlastně takové hledání „kešek“ plných písmenek, postav a příběhů. Knihu můžete nechat čekat na místě naprosto náhodném – takzvané vypustit do divočiny. Existují však „BookCrossingové zóny“, kam je lidé chodí cíleně odebrat a umisťovat. Na stránkách projektu můžete vyhledat titul, který byste si chtěli přečíst. Ti, kdo posílají knihy do světa, obvykle popisují i místo, kde jsou k nalezení. Funguje to však i v opačném směru! Sledováním mapy můžete najít zónu blízko vašeho domova nebo například spojit lov na knihy s plánovaným výletem a nechat se nalezeným titulem překvapit. Může se stát, že vás obězná literatura jen tak „cvrnkne do nosu“ někde na římse nebo parkové lavičce. Může to znit trochu utopicky, ale není to snad jeden ze snů splnitelných?

Čtení pomáhá

Je to dobročinný projekt, jehož pointa je jednoduchá: čti a pomáhej! Ve zkratce se jedná o webovou stránku, kde po přihlášení, vybraní přečtené knihy a zodpovězení čtyř otázek k jejímu obsahu, obdržíte částku 50 Kč, kterou můžete věnovat na jednu z vámi vybraných charit v nabídce. Projekt jsme již představili v druhém čísle loňských novin.

Globální knihovna – sociální síť s duší

Původní myšlenkou je spojovat lidi – BookCrossing tedy plní funkci sociální sítě, již je sdílení. Sdílení lásky k oblíbené knize, krásnému příběhu, neobvyklým ilustracím nebo vědomostem. Kniha má potenciál se dostat kamkoliv na světě, třeba ho i celý obletět a vy můžete její pohyb sledovat a kontaktovat její čtenáře, případně navázat nová přátelství.
Navíc, kam s tím, když ne lidem? Knihovny nejsou nafukovací, antikvariáty mohou být vybíravé, na bazary knih se čeká celý rok a kontejner se zelenou nálepkou je snad krajním řešením, nad kterým srdce usedá. Nemáte-li už možnost titul dále držet doma, divočina aktivních book-crosserů se o něj postará s láskou.

Vzskaz v láhvi

Máte-li doma knihu, s níž se chcete podělit s ostatními, stačí se zaregistrovat na webových stránkách a nechat si pro ni vygenerovat jedinečné identifikační číslo (BCID). Potom už zbývá jen vytisknout štítek, vepsat číslo a přilepit ho na zadní stranu vazby. Může to být i určitá cesta seberealizace a splnění ambicí. Svě čtenáře může touto cestou najít ten, kdo sám tvoří a hledá zpětnou vazbu na své dílo, nebo se jen snaží vlastní myšlenky šířit dál, vzkázat celému světu – pro začátek alespoň pár čtenářům – že má co říct.

ng

ng

Site-specific psaní – výzva pokračuje

Knihovna vyzývá ke sdílení literární tvorby dotýka-jící se Litoměřic a okolí. Těšíme se na vaše povídky, poezii, příběhy ze života, fantasy vyprávění. Na inspiraci městem a zvláštními místy v něm, horami, řekou, nebo podzemím... Chceme vaši site-specific tvorbu uveřejnit ve sborníku a on-line. Více v projektech knihovny na www.knihovnalitomerice.cz, kontakt: media@knihovnalitomerice.cz.

Stěhování

Poté, co mně samou radostí nejprve olíže a pak postupně ohryzává, dostane pes okolo třetí hodiny odpolední na krk vodítko a pak oba vyrazíme vzhůru do kopce směrem k Bílým stráním. Paneláky okresního města jsou za chvíli hluboko pod námi a před našima očima se pozvolna otevírá to neopakovatelně krásné panorama Českého středohoří. Hyperaktivní pesjek je ovšem, na rozdíl od svého pána, neustále v čilém pohybu a vehementně se štekáním dožaduje své pravidelné denní dávky běhání za míčkem. V této disciplíně je to hotový šampion. Já se ale musím nejdříve vydýchat a nabrat kyslík, kterého se mi nějak po tom výstupu nedostává.

Pod námi je město. V dálce na obzoru je vidět charakteristická silueta Hazmburku, o kousek dál vpravo vykukují za svahem Radobýlu komíny lovosické Lovochemie, a vpravo od Radobýlu dominuje masivní kužel Milešovky. A někde mezi nimi, úplně v dáli, vykukuje špička třeбенického Košťálova. Ani nevím, jak se ty všechny kopce, kopečky a vršky nad vesničkami pod nimi jmenují. Je to ale obraz, který jsem pln emocí vnímal již jako malé dítě a ke kterému se dnes, po více než půlstoletí navracím.

Odešli jsme se ženou z Prahy, kde jsem alespoň já strávil více než čtyřicet let svého života. Praha je sice krásná, ale nikdy nemohla být místem mého mládí. Ta místa jsou úplně jinde. Nejsou sice tak krásná a výstavná, ale budou provždy spojená s naším mládím, s prvním poznává-

ním světa i s prvními láskami. A tak jsme z Prahy odešli. Rádi a bez zbytečného sentimentu. Stěhování je změna. A změna je život. Těch důvodů proč, ale byla celá řada. Odešli jsme do klidného, provinčního maloměsta, které má vše, co člověk, v pokročilém již věku, potřebuje. Ale ani Litoměřice nejsou místem mého mládí. Tim místem je tento kraj. Ten věnec kopců, které vroubí obzor kolem dokola, rozlehlá lada s pastvinami, vybíhajícími pozvolna vzhůru do kopců, pod kterými se krčí malé vesničky. Je to příjemný kraj. A protože správním centrem tohoto kraje je stejně tak příjemné a pěkné městečko Litoměřice, padla na něj volba při hledání našeho nového domova.

Je to ale také kraj básníka Máchy. Pobýval tu krátký čas až do své smrti jako advokátní koncipient. Jeho život, zájmy, jeho básnické i prozaické dílo je však hodně vzdálené jeho profesi, vzdálené suchým paragrafům právnických knih. S oblibou sedával na vrcholu Radobýlu, odkud je nádherný výhled do celého kraje kolem. Zde se nechal unášet romantickými emocemi a zde se také zrodila řada jeho básní. Z vrcholu je vidět značná část Českého středohoří i řeka Labe, která se dole pod kopcem obtáčí širokým obloukem kolem Žernoseckého jezera, aby poté zamiřila přímo k severu k hranicím země.

Teď však nestojím na Radobýlu, ale nad vysokým severním návrším nad městem, kterému se říká Bílé stráně. Celá příroda se předhání ve své podzimní, pestrobarevné nabídce a já si přitom nemohu nevzpomenout na slova, kterými Mácha uvádí svůj největší román Cikáni.

„Tichá krajino! Jak často vábila mne samota tvá v stíny své, aby pobouřenému srdci poklid se navrátil!“

Tato slova jsem si přefíkával už kdysi dávno, kdy jako ještě gymnaziální student, ovlivněný Šrámkem, polským roman-

tikem Slowackim a pochopitelně i Máchou, jsem vyrážel z Třeбенic od strýce malíře, na výšlapy na Košťálov, Kozihorky, nebo na Skalku. Někdy s otcem, někdy úplně sám. A tenkrát, po jednom takovém podzimním výšlapu, bylo mi asi šestnáct let, jsem do svého deníku v krátkém povídání, nazvaném Potulky rájem, napsal:

„Polonahé stromy vztahují své rachitické paže v zoufalé modlitbě za umírající léto. Teď je to smutný ráj. Melancholický. Melancholická je i vůně, která umírá i potok, který pospíchá a neví kam. Vše je tiché. Křtíz u cesty, mlýn na potoce i nedaleká hradní věž. Je to melancholický ráj. A člověk tudy jde a dýchá zhluboka, jako by chtěl vdechnout i ten pokoj a mír, klid staletí i hradních zdí a možná i slova Máchova:

Jak často vrátilo ticho tvé, rozhostivší se v duši mojí, zrakům mým ztracený mír.“

Asi jsem se od té doby uvnitř moc nezměnil. Na pohled tedy určitě. Přeci jen uplynulo od té doby již více, než padesát let. Ale vztah k tomuto kraji mi zůstal. A musím přiznat, že emoce pracují, dnes možná více, než za mlada. Málo platné, když člověk zestárne, emoci přibývá. A přibývá i vzpomínek. A když už jsem v těch citacích, tak si dovolím přidat ještě jednu. Je opět z úvodu Máchova románu Cikáni:

„Přece hluboký poklid časů předešlých, ach nikdy již se nenavrátlí. Jak v rozplakaném jitru chladná mlha doléhá na skalnaté prsa strání tvých. A předešlý čas, zbloudilý co papršlek hvězdý vzdálené, někdy jen přichází v zraký ducha mého: jasné jest světlo jeho, leč nezahrívá.“

Lépe to snad nelze vyjádřit. Nechme však vzpomínky pro dnešek spát. Je podzim a kraj kolem se pomalu ukládá k zimnímu spánku. Na Bílých stráních fučí vítr, pes honí s hlasitým štekáním míček po louce a tam dole, jen malý kousek odsud, na samém kraji města, na mne čeká náš nový domov.

Jan Zelenka *1944

Je členem spolku pišících seniorů LiPen, při knihovně Karla Hynka Máchy v Litoměřicích. V roce 2014 publikoval také soubor básní a povídek z mládí Návraty, aneb pouť na horu Montsalvage, dále je autorem cestopisů Snítka olivy ze Země zaslíbené, Putování za faraony, Středo-mořský kaleidoskop. (Rozhovor s autorem Mácha č. 3/2014, str. 5.)

Více o autorovi a jeho tvorbě: www.oknodosveta.webnode.cz

máme svá pravidla – pro soucit

promlčené ráno
drtivá přítomnost tvých rukou
v umazaném prostěradle
na nebi oděrky z mraků
a světlo co nad malou místností
rozrývá stopy tebe
v peřině
krátery ve mně

teď rychle zmizet
když se ústa
vsakují do včerejší košile

zpátky k jistotám
skrz pokoj spěchat pryč
v kapse ukradenou nahotu
jedno torzo osekané na dřev

vláčet tělo nasáklé jazyky
když se ještě seznamují
na úpatí měkkého břicha

konec roku

ve skrytu za dveřmi
pokojně sedí a čeká
poslední člověk na bojišti

pod prádlem ti
proplouvá svraštělá kůže
její síla se postupně znásobuje

zkrátko jsme sami
ale vnímáme
přítomnost nepřítomných svědků
oblepení dětskou kůží
po okrajích
jako v peřince
rozsvítit a odejít

ústí města, město Ústí

všechny cesty
kterými jsme proplouvali
ústí do jednoho bodu
vzpomínám
průvodčí okusoval náš společný čas
ruce okřídlené zákonem

vrat mi chvíle, o kterých se nemluví
nebo nesluší mluvit
očí? vlhké zdi
v propadlé páteři sedačky
projíždíme a ptáme se
jak dlouho ještě?

črty našich jmen pohřbili
v útrobách koše na odpadky

dnes mi na hřbetu ruky přistál žlutý kruh
je další den
Zapomněla jsem dát prádlo na balkón
zmiňuje žena svému muži
ten přitom
ústy krouhá zbytky chleba
drobky smete do prázdna
Jen ať zbude na děti –
tak se mne ptěj
jak dlouho ještě?

jak těžké je mluvit pravdu?

v rukou
třímáš otěže cizího života
srpek měsíce jako tichý svědek
vyšisovaný hluboko pod očima
a lidé ti kolem krku
utahují unavené smyčky

nepoznáváš režiséry vlastních vět
jejich významy dávno proklouzly ven
kluzké a rozpínavé
ale ve vaně je nerozpustíš –
a mozoly na ústech si mají o čem vyprávět
pravda je křehká
její podstata zaniká v neporozumění
a to se skutečně chvíli zdálo
že jednáš rozvážně

Klára Fialová *1996

básnířka, recenzentka

V říjnu 2017 získala cenu Uznání poroty v Literární soutěži Františka Halase. Studuje bohemistiku na UJEP Ústí nad Labem. Knížně zatím nepublikovala.

Řekni to padesáti slovy

Vyhlášení literární soutěže Máchovou stopou

„**Máchovka**“ slaví kulatiny obměnou pravidel.

Jubilejní 10. ročník literární soutěže Máchovou stopou mění pravidla. Letošní soutěžící z řad dospělých i středoškoláků to budou mít o něco těžší než ti v předcházejících ročnících. Kromě vyhlášeného tématu „Nejistá budoucnost“ musejí respektovat ještě omezenější stanovený rozsah.

Předepsaným formátem je totiž povídka v rozsahu padesáti slov. O vítězích rozhodne porota složená kromě administrátora soutěže Jaroslava Balvína ze dvou literátů. Jejich jména upřesníme během května. Vítězové opět obdrží knižní ceny a jejich texty budou otištěny ve speciálním čísle knihovních novin.

Vaše příspěvky posílejte do 31. srpna ve formátech typu .doc nebo .odt, tedy nikoli jako .pdf, na e-mail machovoustopou@seznam.cz. Na závěr příspěvku uveďte soutěžní kategorii (dospělí, středoškoláci), celé jméno, e-mailovou a poštovní adresu i telefonní spojení. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhne za účasti porotců v listopadu v Litoměřicích a bude spojeno s neformálním rozborovým seminářem pro oceněné.

Kromě otevřené soutěže pro středoškoláky a dospělé vyhlašuje Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích ještě jednu soutěž, tentokrát ale pouze pro ty, kteří se minulých ročníků zúčastnili jako porotci.

Renomované spisovatele, jako jsou například Petra Hůlová, Miloš Urban nebo Emil Hakl, oslovíme se stejným zadáním: text na padesát slov na téma „Nejistá budoucnost“. O nejlepším rozhodne komise složená z vítězů posledních ročníků soutěže.

Poznámka: Soutěžící prohlašuje, že je autorem zaslaného příspěvku a že si není vědom, že by jakákoliv třetí osoba jeho práva zpochybňovala nebo se bránila jeho zveřejnění. Zasláním příspěvku vyjadřuje souhlas s jeho případným zveřejněním bez nároku na honorář a uděluje organizátorovi souhlas se zpracováním zaslaných osobních údajů pro účely organizace soutěže včetně jejich zveřejnění, to vše v souladu se zákonem č.101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů. Pořadatel si vyhrazuje právo změnit podmínky soutěže, případně ji zrušit. Na hmotné odměny není právní nárok.

jb

Běsi a múzy

Nový výtvarný a literární almanach bude na světě, jeho iniciátory jsou Radek Květoň a Zdeněk Květoň – alias Andere Seite Studio.

Fotografie a obrazy autorské dvojice prorostly s pevností Terezín. Jejich tvorbu ovlivnila mimo jiné osobnost litoměřického rodáka Alfreda Kubina, uznávaného kreslíře, grafika a autora jediného románu. Jeho imaginace překračují dobu počátku dvacátého století.

Říkájí si Andere Seite Studio

Radek a Zdeněk Květoňovi (*1974) jsou autorská dvojice a vystupují pod názvem Andere Seite Studio (zkráceně ASS) ne náhodou a ne proto, že se to snad před deseti lety nosilo. Jsou totiž v původním latinském slova smyslu „gemini“, ale vlastně i v tom přeneseném – dvojčata, blíženci.

Ještě před studiem fotografie se rozhodli vystupovat ve své společné tvorbě pod pseudonymem. V devadesátých letech a ještě zkraje po roce dva tisíce, jim byl PUDON (složenina zkrácenin jejich přezdívek). Tuto asociativně surrealisticko-dadaistickou složeninu vystřídala značka Andere Seite Studio. *„Tenkrát vyšel román Země snivců – zaujal nás. Byla tady i Kubinova výstava v Severočeské galerii, a pak měl velkou výstavu v Praze“,* vzpomíná Radek na první kontakty s Kubinovou tvorbou.

Kubinův jediný román, z něhož už několik deseti-letí čtenáře jeho nadčasovosti doslova mrazí, se jmenuje Die Andere Seite (napsaný v roce 1908 a o rok později vydaný). V češtině vyšel pod názvem Země snivců (1. vydání 1947, nejnovější 4. vydání je z roku 2009, dotisk 2017).

Po Kubinovi ani stopa

Alfred Kubin se roku 1877 narodil v Litoměřicích, i tento fakt protnul tvorbu Květoňů s Kubinem. Jenže grafik z počátku dvacátého století zde strávil pouze první roky života. Jeho rodný dům stával naproti bývalé octárně v ulici Na Kocandě. Z jeho vzpomínek (knižně „Z mého života“) se dovidáme o snu, v němž se vynořuje litoměřický ostrov a střelecká slavnost (tuto vzpomínku jsme otiskli v čísle 1/2017).

Většinu života Kubin strávil poté v Rakousku a Německu. Snad proto v poválečném Československu, a pak i volným spádem v jedenadvacátém století, zůstávají Litoměřice zaslibené romantizujícímu chápání Máchy (tři figurální sochy, názvy institucí, ulice, muzeum).

Kočka-fantom

Kubinovy stopy v Litoměřicích nenajdeme. První batolecí roky, které zde strávil, nemusí dávat příliš důvodů k jeho sochařskému pomníku, nebo vybudování kabinetu se stálou výstavou jeho obrazů. (SVGU v Litoměřicích má poměrně rozsáhlou sbírku jeho kreseb a grafik, a myšlenka vytvořit stálou expozici Kubinovy tvorby již kdysi Litoměřicemi provanula.)

Žádnou z těchto běžných – řekněme konvenčních – stop ve městě nenajdete. Jsou tu struktury organičtější. Vedle neustálých nečekaných setkání v podobě streetartových znamení „kočky-fantoma“, který se ve městě zabydlel (Jak tuto bytost, znamení, pojmenoval J. Balvín v medailónu Severočeské vědecké knihovny věnovanému A. Kubinovi.), tvarují město ještě jiné erupční jevy. Litoměřice jsou Kubinstadtem (něm. Stadt – město), ovšem v jiné, než v té nejzjevnější rovině.

ASSociace Kubinstadt

Květoňovi motivují spřízněné umělce v regionu sdílet kubinovskou estetiku snovosti, záhadnosti a dvouznačnosti. V současné době obnovují webové stránky skupiny umělců ASSociace Kubinstadt. Již tradičně v době Kubinových narozenin (10. dubna) prezentují tvorbu na výstavě v Knihovně Karla Hynka Máchy v Litoměřicích.

V knižní platformě – almanachu – otiskují literární a výtvarnou tvorbu autorů současné umělecké i teoretické scény litoměřické oblasti. Květoňovi zvou každoročně k publikování: *„Osobnost Alfreda Kubina byla spouštěcím mechanismem, opěrným bodem, kolem kterého vznikl kubinstadtský almanach. Netřeba ji však chápat jako vstupní omezení. Budiž múzou a inspirací.“* (v doslovu almanachu 2016)

Malý štěk o velké potřebě almanachu Kubinstadt

Vznikne-li něco spontánně bez podpory a zájmu oficiálních míst a prokáže i za několik let svou životaschopnost, bývá to obvykle důkazem kreativní potřeby vypořádat se s nějakou konkrétní nekreativní situací. V případě almanachu Kubinstadt to byl nezájem oficiálních míst pro potřeby mladých lidí.

Čas od času vzniká v Litoměřicích politická (nikoliv společenská) objednávka „vzpomenout“ Karla Hynka Máchy. V praxi to znamenalo a znamená uvolnit nějakou tu částku peněz, pozvat nějakého profesora

Letos vyjde Almanach Kubinstadt potřetí s podtitulem Běsi a múzy. Pokřtěn bude 13. dubna v knihovně při příležitosti vernisáže stejnojmenné výstavy autorů publikovaných v almanachu, ale i dalších.

První dva almanachy (Město snivců 2015, Meta-morfózy 2016) vyšly díky Startovači, crowdfundingovému portálu. A díky němu byly také téměř okamžitě po vydání vyprodané. Almanachy vycházely v nákladu necelých 70 kusů a letos jich bude 100. Stávají se tak spíš sběratelským kouskem, na který je třeba si počítat.

„Koncepce tvaru knihy, která se bude bez velké námahy sama skládat a sama sebe financovat, jeví se v této chvíli jako utopie“, přibližuje v doslovu (2016) strategii vydávání prvních dvou almanachů Radek Květoň a tuší už pro další ročníky změny.

Letos jeho vydání podpoří štedrou částkou čtyřicet tisíc korun pražská nadace Agosto Foundation, která si všímá snah o uvědomělý a udržitelný rozvoj uměleckých forem s důrazem také na vzdělávací přesahy. Do této koncepce almanach výborně zapadá. Zakoupit ho budete moci během křtu, nebo poté v knihovně.

Běsi a múzy

K tématu almanachu „běsi“ inspiroval editory Oldřich Doskočil, regionální historik (rozhovor s ním v čísle 2/2017, zde je otištěna esej Běsi v časech Mikuláše Medka a Jana Koblasy). V jednom z textů, kterým letos přispívá do almanachu, je příspěvek k osudu sochy Jiřího Beránka Neznámo odkud. Před několika lety přesun tohoto díla z Jezuitských schodů reflektovali mladí litoměřičtí výtvarníci „Skládkou umění“, guerillovým stánkem odložených uměleckých skvostů u části sochy v areálu technických služeb Města Litoměřice. Dnes najdeme segmenty kmene stromu, autorem během uměleckého sympózia otesaného do barokních křivek, s koncem volně ponechaným expresí vynětí z kořenů, na několika místech. Jeho odklizení vzbudilo zájem, kterým výtvarníci a veřejnost ohmatávají proměnné vztahu veřejné správy a odpovědných institucí k umění.

Tři almanachy tvorby současných autorů

Almanach publikuje díla Alfreda Kubina, díky Severočeské Galerii výtvarných umění v Litoměřicích, která je ze svých stálých sbírek propůjčuje k otištění.

Ludvík Kundera, překladatel Kubinova románu, je dalším z představovaných literárních a výtvarných tvůrců. O svém vztahu ke Kubinovi a Kunderovi vypráví Oldřich Doskočil v rozsáhlejších vzpomínkových textech, v němž prosvítají další vztahy umělecké scény Litoměřic.

V almanachu se in memoriám nadechly myšlenky Jaroslava Hovadika, světově uznávaného výtvarníka, který byl čestným členem ASSociace Kubinstadt a střídavě žil v Litoměřicích a ve Frankfurtu nad Mohanem.

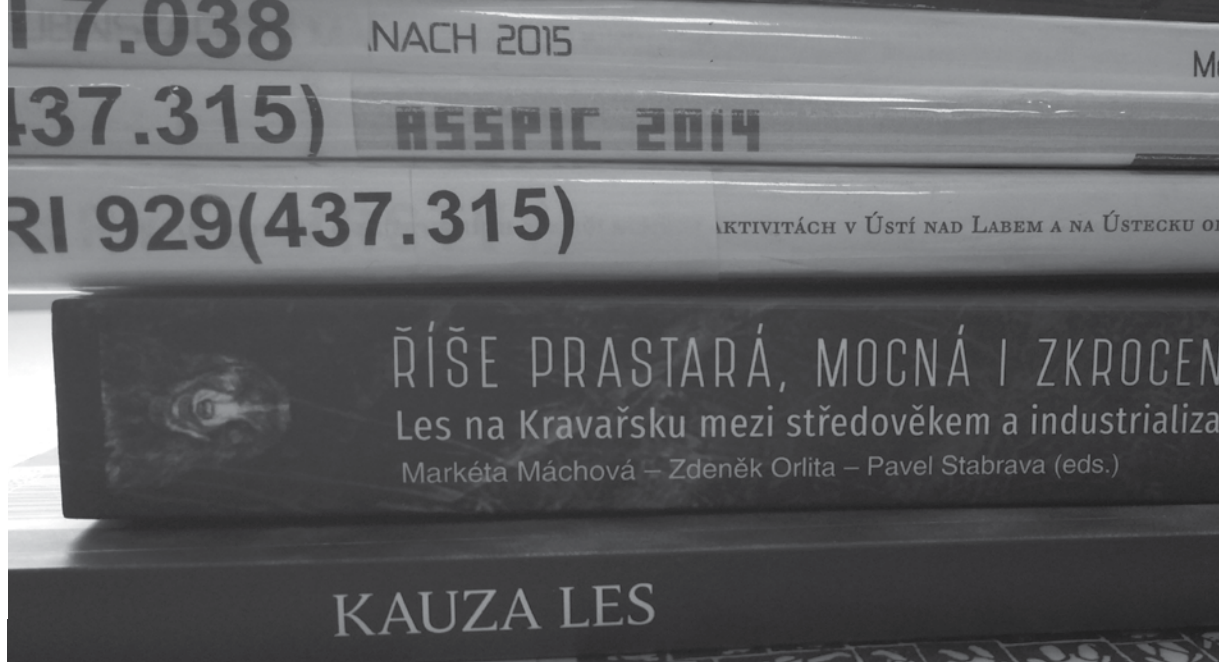
Almanach prezentuje dílo Holandána Rona C. Meertse, žijícího zde již celou dekádu, Jana Brodského, Jana Šaldy, Petra Gottwalda, Pavla Groha, Milana Řihy, Andrey Vobořilové, Marka Rubce, Martiny Košařové, Petra Hružy, básně Gregoryho DiVino, texty Ivo Chmeláře.

V almanaších nalezeme dílo Lenky Kahudy Klokočkové (v loňském roce v Litoměřicích založila lithografické studio Lito-Litho v Gotickém dvořetě). Dřevěné objekty Josefa Dřevmuže Matějky, který bude letos podruhé pořádat sympóziem v zámeckém parku v Ploskovicích.

V novém almanachu opět nebude chybět tvorba Andere Seite Studia a autorů ASSociace Kubinstadt. Vedle nich se můžete těšit na další, dosud nepublikované autory: Na tvorbu Japonky Kaori Fukushima, která studovala v Litoměřicích a seznámíte se s rozsáhlým a specifickým dílem výtvarníka Františka Hejdy žijícího v Chcebuži.

Křest almanachu „Běsi a múzy“:
13. dubna 2018, od 18 h
Výstava v litoměřické knihovně:
od 1. 4. do 30. 4. 2018

Více o Andere Seite Studiu na str. 10 »

a vybral ono moto na náhrobek o daleké cestě a marném volání. Původní náhrobek, dělaný pro litoměřický prostor, by se pak měl do tohoto prostoru na hřbitově z Vyšehradu vrátit.

Ale Mácha je jenom drobný kamínek (i když s obsahem jako skála) v mozaice smyslu Kubinova města Perla. Proto je potřeba mezi ty kamínky dát nějaké pojídlo. Proto ta nezbytná potřeba filosofie, která je tou maltou. Není vůbec nadnesené, že tvůrci almanachu chtějí být pokračovateli Palackého (filosofie českých dějin), Masaryka (otázka náboženská), Patočky (jsme dědici antiky, ne židovsko-křesťanské kultury).

Krédo almanachu by mohlo znít: Naše doba vyrůstá na Rozpadu anticko-křesťansko-židovské kultury. Rozpad ale neznamená *Konec*. V Rozpadu se rodí něco

nového. Bolestně! Almanach by mohl, pokud přežije, být časem nositelem toho nového, být spolupodrodníkem nejen pro Litoměřicko, ale i novou Evropu. Slavný litoměřický rodák Alfred Kubin by tomu mohl pomoci.

Úkoly naší doby, tedy almanachu, jsou: podrobit slovo Pokrok „výslechu“, ve výtvarném umění hledat nové obsahy vyjádřené novými formami, v literatuře nemít strach z pravdy a nenamlouvat si nutnost politické korektnosti, na divadle neuhýbat očima před diváky v hledišti.

Ale dost! V almanachu toho bude víc! Jestliže Masaryk měl krédo Nebát se a nekrást, potom my říkáme: Nebát se a vydávat almanach Kubinstadt.

Oldřich Doskočil

Světlo- citlivost Andere Seite Studia

Na druhém břehu

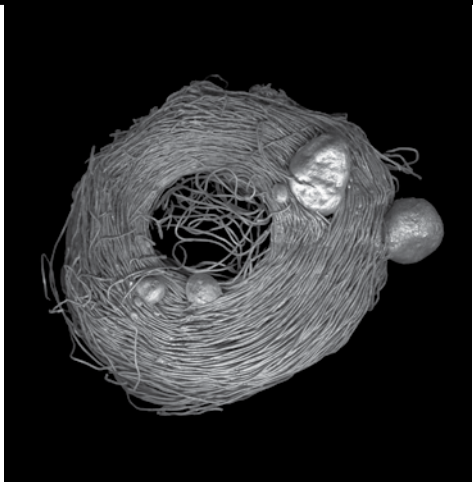
Tereziňské fotografické cykly Květoňových jsou unikátním dokumentem. Vznikal dlouhodobým zájmem, procházením místa – až po archeologické ohledávání. Některé z posledních tereziňských souborů byly mj. ovlivněny setkáním s Milošem Šejnem a Jiřím Šigutem na seminářích během studia na pražské FAMU.

„Fotka je vyčerpaná – každý fotí mobila, obrázky je strašně moc, tak jsme odešli do bažin.“ Vysvětluje s nadsázkou Radek Květoň, a poukazuje tak na neaktuálnější tvorbu. Negativy a světlocitlivé materiály Andere Seite Studia jsou stále ještě expované přímo místem a procesy v bažinách v příkopech Velké pevnosti v Tereziň.

„V Tereziň máme asi 10 let v bažině roli 35 mm filmového pásu a chystáme se na to ho vytáhnout – je zanořen hluboko v bahně. Na vytažených vzorcích jsme pozorovali struktury, které na filmu vznikly biochemickými procesy.“

Tyto takzvané TNT – Transformace Negativů Tereziň, s nimiž se v almanachu 2016 setkáváme, nás už ale přesunují příliš do přítomnosti. Pro pochopení vývoje tvorby autorů se musíme vrátit do doby před tisíciletou vodou, před rokem 2000. Květoňovi vytváří kontaktní fotografie s řemeslnou zručností. Ve vyvolaných snímcích se světelnými škálami, s citlivostí pro strukturu, reflektují atmosféru města: před povodní, během povodně, a provádí několikrát sondy poté. Vzniká tak jeden z nejrozsáhlejších cyklů After Flood. Tisíciletá povodeň totiž odhalila funkční struktury, které zde lidé nahromadili, a jimiž se během několika desítek let provázali s místem příkopu, okolních prostorů historické pevnosti: zahrádkářské domky, přístřešky, haldy nashromážděných a uložených věcí. To všechno ztratilo své místo a stalo se nánosem ruin, usazenin věcí ve funkčně nelogických zákoutích. Naplavená zátiší, vytopené místnosti, obnažené architektury a jejich struktury, otisky zmizelých zahradních přístřešků. Pohledy na tenkrát ještě zarostlé kanály Velké pevnosti v atmosféře ticha, jako by se jednalo o přírodní rezervace.

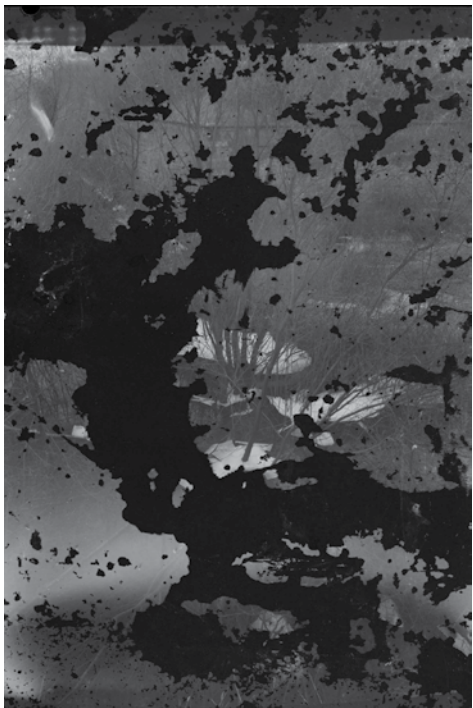
ASSteroidy Tereziň

Autoři vystavili v roce 2009 v Galerii Školská 28 cyklus, který nazvali ASSteroidy Tereziň. Vytvořili téměř archeologickou sbírku předmětů. V galerii vystavili 800 artefaktů – slovníkem umělců „teroidů“. Mezi nimi jsou živočišné ulity, drobné předměty z minulých staletí, banální objekty každodenní potřeby (plastové kartáče, fragmenty zahradních sošek ze zahrádkářských kolonií, situovaných tenkrát přímo v zavodňovacím systému).

„Díky veristicky chladnému světlu skeneru, na který objekty umísťovali, dochází k jistému vědeckému abstrahování identity fyzických prvků a ty se kvůli ztrátě jednoznačného měřítka stávají věcně a časově nezařaditelnými.“ (Z bakalářské práce Pavla Matouška.)

Destrukce, transformace, otisky

„Začali jsme experimentovat s hotovou fotografií tak, že jsme světlocitlivou vrstvu nechávali rozpouštět přímo v přírodním prostředí pevnosti (kanály, bažiny...).

Stávalo se nám, že obtisky přírody byly na druhé straně papíru kolikrát zajímavější než fotka sama. V té době, kdy jsme začali pracovat s procesy destrukce negativů a pozitivů, jsme na FAMU absolvovali s Jiřím Šigutem několikadenní výjezd do přírody v okolí Berouna, řekněme exteriérový workshop. Jiří Šigut ve své autorské tvorbě pracoval v přírodě s neovíceným papírem. Byl to právě on, pokud vím, který jako první objevil to, že citlivá vrstva dokáže zaznamenávat, kromě světla, i chemické a biologické procesy.“

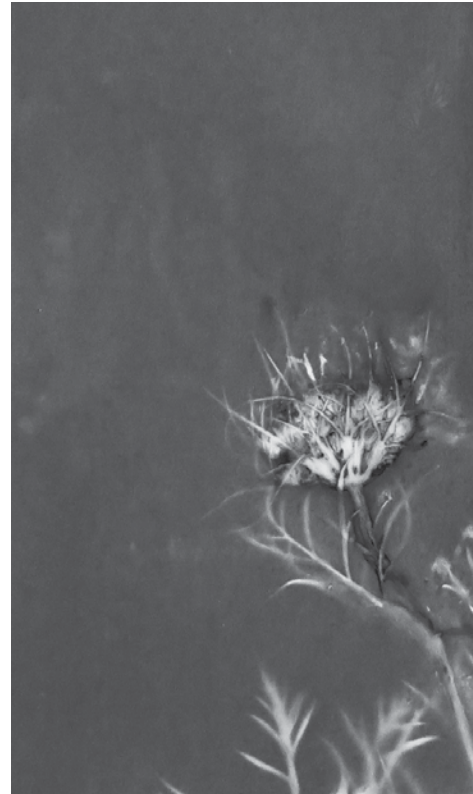
Nejdříve je nazývali destrukce fotografických obrazů, i negativů, pak transformace – obraz se procesy neničí, ale přeměňuje v jiný obraz. A v návaznosti na dílny s Jiřím Šigutem jeho techniku rozvinuli do fytografií – rostlinných fotek. „Teď tomu říkáme heliofytografury (slunce, rostlina, grafika) – je to spíš grafika na fotopapíru než fotka.“ Upřesňuje Radek.

Kvůli abstraktní obrazové rovině jsou TNT, neboli Transformace Negativů Tereziňem možná těžko srozumitelné, pokud pohledem na světlocitlivé vrstvy budete hledat obrazy budov. Pro TNT si připravte vjemy propojené s čichem, šerem, hmatem. Fotografie je chemický proces spojený s alchymii vyvolávání a vynořování obrazů z temných komor. Je kontaktem, prozářením a ustalováním. V Květoňových pracích je skutečným procesem tvorby. Je fenomenologií fotografie, neboť neustále narušuje její ustálenou, zažitou formu. Nenechává inertní její podstatu.

Radek Květoň dodává: „Pak mi k tomu ještě pomohl Miloš Šejn. Pracuje se silně prožitkovými věcmi. Řekl bych, že se často pohybuje na hranici fyzických možností. Tráví hodně času v krajině a naladuje se na ni, doslova s ní splývá. Leží například v horském ledovém potoku. Chodí bosý zimním lesem, píše dlouhé záznamy – reflexe prožitků z konkrétního místa. On mě při konzultacích přivedl k úvahám o procesu, který fotografii může posunout dál, oživit ji. Pracoval jsem tehdy na fotografickém souboru, reflektujícím krajinu po povodních (2002) v okolí Tereziň a Litoměřic. Fotografoval jsem velkoformátovou kamerou vyplavené včelí úly. Prof. Šejn mě vlastně inspiroval k tomu, že jsem z jednoho z negativů vytvořil procesuální krátké čtyřminutové video (Pars pro toto II). Vyrobil jsem miniaturní akvárium, negativ ponořil do vody a technikou „framerecordingu“ jsem skoro týden snímal digitální záznam, rozpouštění jeho citlivé vrstvy ve vodě z Ohře. To byl také předobraz těch, již zmiňovaných, Transformací negativů (TNT) a pozitivů, z nichž se ještě později vyvinula technika „živého papíru“.

Heliofytografury

Autoři vypracovali techniku, jak zpracovat rostlinu tak, aby na světlocitlivé vrstvě (černobílého fotopapíru) vznikl barevný obraz. V katalogu „Říše prastará, mocná i zkrocená – Les na Kravařsku mezi středověkem a industrializací“ (2017) publikují autoři několik Heliofytografur s rostlinami z kravařského lesa a vysvětlují: „Nové postupy odhalují schopnost citlivé vrstvy zaznamenávat fyzikální a chemické jevy, odehrávající se v jejím tenkém povrchu při kontaktu s přírodními. Výsledkem této techniky jsou barevné obrazy rostlin, částečně vykreslené do nejpodrobnějších detailů a z části zahalené do mlhy tajemství. Detailní přepis struktury rostlinných pletiv společně s neobyčejnou barevností jsou kouzelným specifickým této post-fotografické techniky... Rostlinné fotografické otisky svou formou částečně odkazují k herbářům lisoovaných rostlin z minulých staletí, technicky však zůstávají silně spjatý s médiem fotografie.“

Lesy, krajiny... a uklidit tu starou rodinnou skříň

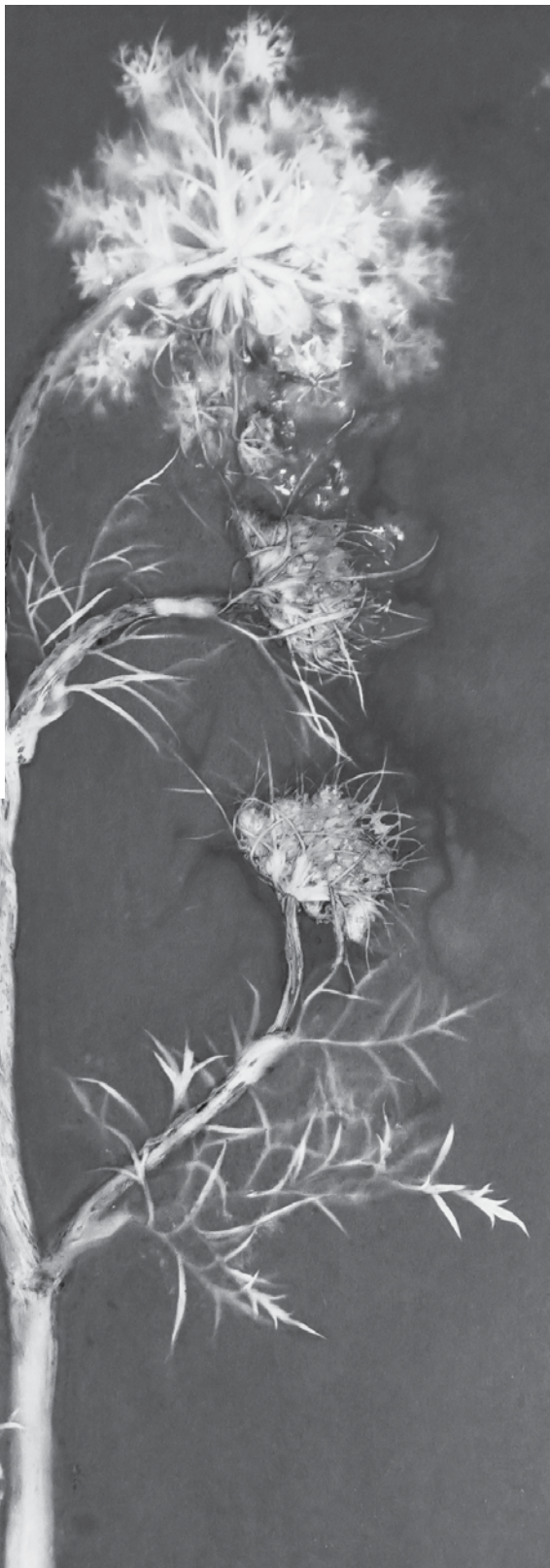
Pro Radka Květoň je fotografie médiem přímého záznamu, nechce věci, ani fotografické obrazy zbytečně komplikovat: „Teď fotím krajiny, lesy, hodně kreslím, čmárám si. Láká mě spíš utřídit rodinnou skříň, tu skříň plnou negativů. Zrovna chci najít fotky z kostela, staré fotky, které jsme nafotili ještě jako náctiletí.“ Svěřuje se Radek Květoň pár měsíců před vydáním nového almanachu.

„V podstatě se dnes vracím právě k té jednoduchosti dětského vidění...“ V rozhovoru s Jaroslavem Balvínem (sborník Skryté vrstvy) přiznává, že jejich první naexpozovaný film byl skoro hned ztracený, protože se na něj chtěli rychle podívat. „Nedávno mě napadlo, že to může být jeden z podprahových důvodů, proč fotíme: hledáme ty ztracené fotografie.“

ič

zdroje:

O. Dadejčik v textu katalogu výstavy „864 ASSteroidy“ v galerii Školská 28. Praha, 2009.
J. Balvín: Skryté vrstvy Ústí nad Labem, 2007.
P. Matoušek: Ozvláštněno. Bakalářská práce (Bc.). UJEP, FUD, atelier Fotografie. Ústí nad Labem, 2014.
J. Balvín. Alfred Kubin. Výběr kulturních výročí [online]. 1/2017.
Říše prastará, mocná i zkrocená. Muzeum Novojičinska, 2017.
Kubinstadt almanach 2015 a 2016: Město snivců a Metamorfózy. Litoměřice: Andere Seite Studio.

Semínkovna žije!

26. března 2018, 17 hodin

1. výročí Semínkovny v Litoměřicích

Beseda Nové desatero biorad a omylů pro rok 2018 od Veroniky Kyčery Kučerové, autorky nové knihy Sláma v botách. Těšit se můžete na informace od správce Semínkovny Filipa Horáka, ochutnávky naklíčených semínek a výměnu sazeniček (vezmete s sebou), výrobu semínkových bomb a březnové pochoutky ze zahrad i spíží (přineste také něco pro inspiraci). Sdílejte také své nápady a úspěchy.

Zahrada všech

28. dubna 2018, 11–22 hodin

Jarmark se koná pravidelně půlročně, vždy poslední sobotu v dubnu a poslední sobotu v září na dvorku Čajovny Hóra v Litoměřicích.

Zahrada všech je o setkávání lidí s podobnými zájmy, setkávání s přáteli a poznávání nových, o předávání vlastních zkušeností, o diskuzích a výměně či prodeji všeho, co se daného tématu týká.

Protože je jarmark dílem všech, kteří chtějí přispět svou trochu do mlýna, oslovujeme tímto všechny, kteří se chcete do jeho tvoření zapojit.

Šimon Stromses, organizátor

Cultural.cz

Všimněte si nových přehledů kultury v Litoměřicích, kterou pořádají jednotlivci, spolky a neziskové organizace. Vytvořila je pro vás nezávislá skupina organizátorů kulturních aktivit ve městě. Získala pro tento projekt (plakát A2 s měsíčním přehledem) prostor na vývěsních plochách Městských kulturních zařízení v Litoměřicích. Informace naleznete on-line: CulturalL.cz.

Noc literatury 2018

9. května 2018

A jaká místa budou letos hostit světovou literaturu čtenou zajímavými interprety? Užijte si noc s návštěvou míst, popíjením vína či kávy a setkáním s přáteli, kteří právě slyšeli zajímavý kus z čerstvého překladu světové beletrie.

Tento literární festival pořádá již tradičně v Litoměřicích Spolek LiPen ve spolupráci s knihovnou a hostujícími organizacemi, jež poskytují Noci literatury prostory s geniem loci.

Litoměřické ÓM

16. června 2018

Festival jógy a jógového světa s živou hudbou pod širým nebem pro všechny generace v Parku V. Havla. Posláním jógového festivalu Litoměřické ÓM je inspirovat a motivovat k aktivnímu, zdravému a naplňujícímu životnímu stylu, jaký nám jóga nabízí. Festival pořádá STUDIO NA PAHORKU.

Pestrý program, registrace a další informace na facebookové stránce Litoměřické ÓM.

Veronika Kyčera Kučerová:
Sláma v botách
– humor, zahrada,
recepty, život
(2017, Lounští
Lounským)

Fragmenty – výstava Anety Bendákové v knihovně

Kdyby jakoby

Dneska abyste pohledali upřímného člověka, co nebalí pravdu do tří utěrek, pěti dek a nesichruje si to otočením klíče ve dveřích. Jednou za čas se mu ji povede vyslovit, ale chce to trénink.

Výstava Anety Bendákové, člověka s červeno-čepicí a silnou imunitou sebevědomí, by křehčího jedince povzbudila. Tahle holka si totiž pro svou pravdu nechodí daleko. Chopí se štetce, černé tuše a přes svou právě domalovanou ilustraci načmárá slova „HLAVNĚ, aby to bylo PĚKNÝ“. Vymytí návštěvníkům jejich strachy z hlav a pohladi je na duši. Při pohledu na další Anetin plakát „No a co, že nevím“ se usmějí a u plakátu ve druhém patře knihovny „Kdyby jakoby“ už s nabytou špetkou sebevědomí ledabyle mávnou rukou nad svými starostmi.

Pokud se vydáte na obhlídku další části výstavy na naučné oddělení, unese vás citlivost momentů a malých soukromí, která se ukrývají ať už v litografii, sériografii nebo tužkové studii na téma Máchův Máj.

V sále druhého patra knihovny si zalistujete spontánně malovanými plakáty. Máte pocit, že místo barvou jsou malovány energie a emoce z prožitku. Na konci výstavy vás Aneta opět překvapí pestrostí své tvorby v knize pro nejmenší. Je plná akvarelových narativních ilustrací se spoustou promyšlených detailů.

Nebuďte pasivně zvědaví, výstava končí posledním dnem v březnu.

Eva Vopelková

Jeden z plakátů najdete ve výtvarné příloze novin na str. 12 »»

Aneta Bendáková
(*1987 v Děčíně)

grafička a ilustrátorka

Bakalářské studium na UUD ZČU v Plzni, obor ilustrace a grafika, magisterské na Fakultě umění a designu UJEP, atelier Grafický design I. V rámci studia stáž na UCLan Preston UK, Vizuální komunikace. Jako ilustrátorka spolupracovala se společnostmi: KPMG Business Institute, Amnesty International, Bistro Bonvíván, Mlékárna Klíč, Generi Biotech, Kino Hraničář, Barrister & Principal, Pečwork, OYE atelier, FUD UJEP Ústí nad Labem, Bubble Mania, Experimental space Mumie, Ne/pokoj bar, Mateřská škola Pastelka Ústetk, Comixiade.org, Topworkshop.cz aj.

HILANNE
ARBO
TOBYLO
PRKNY

